

Año L. urtea

126 - 2018

Uztaila-abendua

Julio-diciembre

FONTES

LINGVÆ

VASCONVM

STVDIA ET DOCUMENTA

SEPARATA

Atariko / Prefacio

Beatriz FERNÁNDEZ, Ane BERRO

Atarikoa / Prefacio

1. ATARIKOA

2019an beteko dira 30 urte Jon Ortiz de Urbina, Deustuko Unibertsitateko irakasleak *Some Parameters in the Grammar of Basque* liburua argitara eman zuenetik Herbeheretan Foris argitaletxearen eskutik. Ortiz de Urbinak, liburu hartan, aldakortasun sintaktikoarekin zerikusia zuten zenbait parametro esanguratsu zituen aztergai, hala nola, ergatibotasuna, hitz hurrenkera eta konfigurazionaltasuna, pro-drop parametroa (edo nahiago bada, subjektu isilaren parametroa) eta fokoaren parametroa. Orduan indarrean zegoen *Hatsarre eta Parametroen Teoria* (Chomsky, 1986) zuen abiaburu liburua, eta euskal hizkuntzalaritzan mugarria izateaz gainera, nazioarteko sintaxiari eztabaidara bete-betean eraman zuen euskara. Ez du horrek esan nahi, jakina, lehenago ere ezer ez zegoenik euskal sintaxian ezta nazioarteko sintaxiak euskararen berri ez zuenik ere, izatez ordurako argitaraturik zegoen-eta Rudolf de Rijk-ek erlatibakuntzari buruz idatzitako doktore tesia (1972), beste lan esanguratsu batzuen artean, Patxi Goenagaren *Gramatika Bideetan* (1989) ahaztu gabe. Alabaina, euskal hizkuntzalaritza modernoaren mugarrietako bat izan zen *Parameters*, eta harrezkero, eta bere itzalean, asko izan dira eta esanguratsuak euskal sintaxiaren eremuan egin diren lanak, gramatika sortzailearen eredu berrietatik edan dutenak gehienak, eta Ortiz de Urbinaren liburu hark bezala, euskarak giza hizkuntzaren ezaugarri behinenak zein diren deskubritzeko bidea zabaltzen duela erakusten dutenak.

Horregatik, liburu haren argitalpenaren urteurren bezperatan, aitzakia ezin hobea dugu editore zein idazleok liburu hari ez ezik, bere egileari, Ortiz de Urbinari ere gorazarre egiteko *Fontes Linguae Vasconum* aldizkariaren ale honen bitartez. Aleak nagusiki Ortiz de Urbinak jorratutako gaiez, hots, euskal sintaxiaz (eta aldakortasunaz) dihardu, baina giza hizkuntzaren inguruko gogoeta ere egin nahi du euskaratik zein beste hizkuntza batzuetatik abiatuz.

Alabaina, *Parameters* hura gogoratzera ez ezik, Jon Ortiz de Urbinari erretreta baino lehen agur egitea ere bada hona ekarri gaituena garai batean *Deustuko Hizkuntzalaritza Mintegia* osatu genuen lagunetako batzuk beste zenbait ikertzailearekin batera.

Mintegi hartako kideak ondokoak izan ginen: Joseba Abaitua, Pablo Albizu, Gontzal Alday, Xabier Artiagoitia, Andolin Eguzkitza, Arantzazu Elordieta, Gorka Elordieta, Beatriz Fernández, Jon Franco, Fernando García Murga, Ricardo Gómez, Itziar Laka, Joseba A. Lakarra, Alazne Landa, Javier Ormazabal, Koldo Sainz, Myriam Uribe-Etxebarria eta Vidal Valmala. Lagun hauetatik bi joanak dira urteak direla, Eguzkitza lehenik eta Sainz ondoren, eta gainerakook batean eta bestean jarraitzen dugu oraindik hizkuntzalaritzatik askatu ezinda, horrek dakarren engaiamenduak batzuei *FLV*-ko ale honetan parte hartzeko aukera eragotzi dien arren.

Bestalde, mintegi hartako kideak izan ez arren, geografia edo belaunaldia tarteko, ale honetako gorazarrean parte hartu dute Ricardo Etxeparek, José Ignacio Hualdek eta Beñat Oihartzabalek ere, baita beste zenbait ikertzaile gazteagok ere, hala nola, Ane Berrok, Iván Ortega-Santosek eta Lara Reglerok mintegikide batzuen eskutik.

Ez gara garai hartakoak, denbora ez baita alperrik igaro, baina atzera begirakoa egiten dugunean, gutxi izango dira gure artean, inor baldin bada, mintegi haren oroitzapena gogoaren ezkutaleku samur batean ondo gordea ez dugunok. Mintegi hura, zeina laurogeiko hamarkadaren hondarrean abiatu eta laurogeita hamarrekoan zehar jardun zen, hizkuntzalaritzaz oro har eta sintaxiaz bereziki gogoeta egiteko Euskal Herrian, eskolaz kanpo, genuen topaleku komun (ia) bakarra izan zen. Eta Jon Ortiz de Urbina izan zen bere sortzailea ez ezik, sustatzailea ere mintegiak iraun zuen urteetan zehar.

Ordutik hona, gauzak asko aldatu dira euskal hizkuntzalaritzan; batzuk, zeresanik ez da, onerako, eta bestetzuk, gutxienekoak ziur aski, txarrerako. Alabaina, ikerkuntza kontuetan, dudarik ez da, nabarmen aurrera egin dugu Deustuko Hizkuntzalaritza Mintegiko garai hartatik: lan handia egin da sintaxian zein hizkuntzalaritzaren beste adar batzuetan, hala nola, dialektologian eta gramatika historikoan; nazioarteko goi mailako aldizkarietara heldu dira euskal sintaxilarien eta oro har hizkuntzalarien ekarpenak; ikerketa talde egonkortuak ditugu; zenbait instituziok diruz lagundutako ikerketa proiektu asko izan ditugu urteotan eta baditugu oraindik ere kide haietako askok. Horrek guztiak eraman gaitu, beste gauza askoren artean, mintegi txikiak sortzera, norberaren taldeen interesen arabera sarri askotan, nahikoa independenteak bata bestetik, urruti samar, beraz, garai hartako hamabostean behingo ostiraletako hitzordu akademiko gogoangarri hartatik.

Mintegi hartatik argitalpen bat bakarra atera zen arren, *Inkorporazioa perpaus kausatiboetan* izeneko (1989), han, euskaraz eta oro har, hizkuntzaz hausnartzeko eta hizkuntzalaritzan lan egiteko modu bat ikasi genuen, nork bere estilora egokitu duena urteetan zehar, eta orain aipatuko ez ditugun beste maisu batzuk ondo gogoan ditugun arren, Jon Ortiz de Urbinari zor diogu neurri batean irakaspen hori: euskarara, eta oro har, giza hizkuntzara hurreratzeko modu bat; hizkuntza aldakortasunerako jakinmina; hizkuntzaren analisirako tresneria; eta batez ere jarrera akademiko bat, bere nortasunarekin zerikusi estua duena: jarrera kritiko eta gogoetatsua, aurreiritzirik gabea, ortodoxiatik ihesi dabilena beti, eszeptikoa definizioz, konplexurik gabea, arrazionala eta sendoa. Ez da gutxi hizkuntzalariok jaso duguna, aldi berean, euskara, hizkuntzak,

herriak eta oro har, gizakia, giza hizkuntza eta mundua horrenbeste maite dituen iker-tzaile fin, maisu dotore eta lagun hurkoarengandik. Horregatik guztiarengatik, Ortiz de Urbinari gorazarre.

2. FLV-KO ALE HONEN EKARPENAK

Gure ale honetako lehen lana da Joseba Abaituaren «Patrones geolingüísticos, áreas dialectales y cronologías absolutas del EHHA» [EHHAren eredu geolinguistikoak, hizke-
ra eremuak eta kronologia osoak]. Lan honetan, Abaituak *Euskararen herri hizkeren atlaseko (EHHA)* (Euskaltzaindia, 2008-2016) 1808 mapak baliatzen ditu euskararen eredu geolinguistikoak zein diren zehazteko. Eredu geolinguistikoak, tipologikoki zein hierarkikoki esanguratsuak diren isoglosen abstrakzioak dira Venyk (1992) katalane-rako probatu duen bezala. Ildo horri jarraituz, Abaituak erakusten du ereduok euskararen hizkera eremuak zehazteko baliu daitezkeela, baita aro historiko zehatzekin ere harremanetan jartzeko euren sorburua zein den jakin asmoz. Abaituak, orotara, 4 eredu geolinguistiko bereizten ditu Hualderen (2005) laneko kronologia osatuz euskara batu zaharretik XVI mendearen hasiera bitarteko hutsarte bete nahian.

Xabier Artiagoitiaren «A tale of two reciprocal anaphors in Basque: preliminaries» [Euskarazko anafora elkarkari biren kontakizuna: hastapenak] izeneko lana bete-be-tean lotzen zaio sintaxiaren eremuari, nahiz eta hizkuntza tipologiari eta datu historikoei muzin egiten ez dien. Artiagoitiak *elkar* eta *bata bestea* anafora elkarkariak ditu aztergai. Lehen, *elkar*, zeina elkarkari bakuna den eta aitzindari plurala hartzen duen, absolutibo, datibo eta genitiboarekin marka daiteke, baina ez ordea ergatiboarekin. Bigarrena, *bata bestea*, anafora bikoitz bat da, batetik *bat* kuantifikatzaileaz eta bestetik *-a* determinatzaileaz osatua. Anafora honek lau aldaera ditu, bi ardatzen arabera: alde batetik *bat* zenbakiak artikulua erakusten duen edo ez duen (*bat/bata bestea*) eta beste alde batetik, ergatiboa hartzen duen edo ez duen (*batek/batak bestea*). Artiagoitiak Evans-en (2008) lanean oinarritu eta anafora biak tipologikoki arakutzen ditu lehenik. Ondoren, azterketa sintaktikoari ekiten dio erakutsiz Rebuschiren (1988, 1989) azterbidea eta anafora hauei egotzen zizkien banaketak direla zuzenak, eta ez gerora egindako azterbidea (Rebuschi, 1993). Horretarako giltzarria *bata bestea* anafora da. Artiagoitiak corpus arakatze xehea eginez, *bata bestea* anafora XVI mendetik aurrera jasotzen dela probatzen du eta *bat bestealbertzea*, lehengoaren aldagaia dena, berriz, geroagokoa dela (XIX mendekoa).

Bestalde, Ane Berro, Beñat Oihartzabal eta Beatriz Fernándezen «Inkoatibo/arazle alternantzia euskaraz eratortzen» izenburuko lanean, *hil da v du* bezalako arazle lexikoak aztertu dira (Ortiz de Urbina, 2003). Lanean zehar arazle lexikoetan parte hartzen duten aditzak dekonposatzen dira, aditzaren erroa zein kategoriatakoa den kontuan hartuz (Berro, 2015), adibidez, adjektiboa ote den (*arindu < arin*) edo postposizioa (*ureztatu < urez*) egoera-aldaketa aditzetan. Horrezaz gain, lanean proposatzen denez, inkoatibo/arazle alternantzia Boz alternantzia da, Wood-ek (2015, 2016) islandierarako proposatu duen bezala. Alde horretatik, egile hauen azterbidea Oihartzabalek berak (2003) lehenik eta Ormazabalek (2008) ondoren euskararako egindako

analisietatik bereizten da, nahiz eta batez ere lehen lanean oinarritzen den eta bigarre-narekin antzekotasunak ere badituen. Azterbide sintaktikoaz gain, arazle lexikoei da-gokienez, euskara zein hizkuntza mota den arakutzen da, gaiaren inguruko literatura tipologikora joaz.

Ricardo Etxepareren eta Myriam Uribe-Etxebarriaren «Word order and syntactic asymmetries in Basque modal constructions» [Hitz hurrenkera eta asimetria sin-taktikoak euskararen egitura modaletan] lanak *behar* predikatu modalak osagarri gisa har ditzakeen perpauk jokatuabeak arakutzen ditu. Osagarri horiek ezaugarri desberdinak erakusten dituzte *behar* modalaren aurrean edo atzean agertuz gero. Zehazki, perpauk jokatuabea *behar*-en aurrean badago, aditz laguntzaile nagusiak perpauk jokatuabeko determinatzaileekin numero komunztadura egin behar du ha-labeharrez, eta mendeko perpauk jokatuabeaz ez da onartzen denbora modifikatzaile-rik, ezeztapenik edota fokorik. Atzean badago, aldiz, komunztadura hautazkoa da eta perpauk jokatuabea bateragarria da denbora adberbioekin, ezeztapenarekin eta foko interpretazioarekin. Etxepare eta Uribe-Etxebarriaren (2009) ildoari jarraituz, lan honetan asimetria horien deskribapenean eta azalpenean sakontzen da, eta pro-posatzen da, besteak beste, numero eta pertsona komunztadura bereizi behar direla, pertsona komunztadura markek benetan klitikoek bezala jokatzeko baitute.

Arantzazu Elordieta, Gorka Elordieta eta José Ignacio Hualderen «Menpeko per-pausetako hitz azentuabeen foku azentuaz» lanean, Bizkaiko iparraldeko hizkeretako menpeko perpausetako hitz azentudunak aztertzen dira eta enpirikoki erakusten da badagoela asimetria bat *-ela* menpeko perpauk konpletiboen eta bestelako (*-en*, *-enean*, *-enetik* eta *-elako*) menpeko perpausen artean: lehenengoetan azentu deribatua adi-tzaren aurreko sintagman edo hitzean koka daiteke, baina besteetan, ordea, ez. Azken hauetan, azentuak beti egon behar du aditz laguntzaileak eta konplementatzaileak osa-turiko hitz prosodikoan. Bestalde, lan honek asimetria hau azaltzeko analisi sintaktiko bat argitara ematen du: bereizketa nagusia konplementatzaileen hautaketan datzala kontuan izanik, Elordieta et aliak proposatzen dute *-en*, *-enean*, *-enetik* eta *-elako* konplementatzaileak postposiziodunak direla (Kayne, 2000, 2005) eta, horregatik, *-ela* konplementatzailearena ez bezalako fase-egitura dutela. Hartara, bi menpeko per-pauk motek fase desberdinak dituzte, eta ondorioz, azentua ez da berdin ezartzen bi egituretan.

Aldizkari aleari amaiera ematen dio Iván Ortega-Santos, Lara Reglero eta Jon Fran-coren lanak, hots, «Wh-Islands in L2 Spanish and L2 English: Between Poverty of the Stimulus and Data Assessment» [NZ-irlak H2 gisako gaztelanian eta H2 gisako ingelesean: estimuluaren urritasunaren eta datuen analisiaren artean] izenburukoak. La-nean aztertzen da nola jabetzen diren NZ-irlez ingelesa H2 gisa duten gaztelaniadun natiboak eta nola gaztelania H2 gisa duten ingelesdun natiboak. NZ-irlak sortzen dira menpeko galde perpauk batetik NZ-hitza ateratzen denean, eta horrek murriztapenak ditu ingelesez beste hizkuntza batzuen artean. Lan honek erakusten du NZ-irla efektuak badaudela baita H1 gisako gaztelanian ere, NZ-irlez tradizioz egon den ikuspegia zalantzatan jarritz.

3. ERREFERENTZIAK

- Berro, A. (2015). Breaking verbs. From event structure to syntactic categories in Basque (doktorre tesia). UPV/EHU eta UBM.
- Chomsky, N. (1986). *Knowledge of language: Its nature, origins and use*. New York: Praeger. [Gaztelaniara itzulua: (1998). *El conocimiento del lenguaje*. Madrid: Alianza Editorial].
- De Rijk, R. P. G. (1972). *Studies in Basque Syntax: Relative Clauses* (doktorre-tesia). MIT, Massachusetts. [Berrargitaratua: in R. P. G. de Rijk, *De lingua Vasconum: Selected Writings* (71-149. orr.). Bilbo. ASJUren Gehigarriak, 44].
- Deustuko Hizkuntzalaritza Mintegia. (1989). Inkorporazioa perpaus kausatiboetan. In P. Salaburu (arg.), *Sintaxi Teoria eta euskara* (87-108. orr.). Donostia: UPV/EHU.
- Euskaltzaindia. (2008-2016). *Euskararen herri hizkeren atlasa (EHHA)*. Bilbo: Euskaltzaindia. Hemendik hartua: http://www.euskaltzaindia.fr/index.php?option=com_content&view=article&id=565&Itemid=466&lang=eu
- Etxepare, R. & Uribe-Etxebarria, M. (2009). Hitz hurrenkera eta birregituraketa euskaraz. In R. Etxepare, R. Gómez & J. Lakarra (arg.), *Beñat Oihartzabali Gorazarre. Festschrift for Bernard Oyharçabal*. ASJU, 43(1-2), 335-356.
- Evans, N. (2008). Reciprocal constructions: Towards a structural typology. In E. König & V. Gast (arg.), *Reciprocals and reflexives. Theoretical and typological explorations* (33-104. orr.). Berlin: Mouton de Gruyter.
- Goenaga, P. (1989). *Gramatika bideetan*. Donostia: Erein.
- Hualde, J. I. & Ortiz de Urbina, J. (arg.). (2003). *A Grammar of Basque*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- Hualde, J. I. (2017). Soinu aldakuntzen kronologiaz. *FLV*, 124, 277-297.
- Kayne, R. S. (1999). Prepositional complementizers as attractors. *Probus*, 11, 39-73. [Berrargitaratua: In R. S. Kayne. (2000). *Parameters and universals* (282-313. orr.). Oxford: Oxford University Press].
- Kayne, R. S. (2005). Prepositions as probes. In R. S. Kayne (arg.), *Movement and silence* (85-104. orr.). Oxford: Oxford University Press.
- Oihartzabal, B. (2003). Lexical causatives and causative alternation in Basque. In B. Oihartzabal (arg.), *Inquiries into the lexicon-syntax relations in Basque* (223-253. orr.). (ASJUren Gehigarriak, 46).
- Ormazabal, J. (2008). Kausatibo aldizkatzeak euskaraz eta inguruko hizkuntzetan. In X. Artiagotia & J. Lakarra (arg.), *Gramatika jaietan Patxi Goenagaren omenez* (643-663. orr.). (ASJUren Gehigarriak, 51).
- Ortiz de Urbina, J. (1989). *Parameters in the Grammar of Basque*. Dordrecht: Foris.
- Ortiz de Urbina, J. (2003). Causatives. In J. I. Hualde & J. Ortiz de Urbina (arg.), *A Grammar of Basque* (592-605. orr.). Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- Rebuschi, G. (1988). Defining the three Binding Domains of Basque. *ASJU*, 22(1), 233-241.
- Rebuschi, G. (1989). La problematique de la localité dans la théorie du liage. In P. Salaburu (arg.), *Sintaxi teoria eta euskara* (121-141. orr.). Bilbo: UPV/EHU.
- Rebuschi, G. (1993). Basque Pronouns and Relativized Locality. In J. I. Hualde & J. Ortiz de Urbina (arg.), *Generative Studies in Basque Linguistics* (115-144. orr.). Amsterdam: John Benjamins.

- Reglero, L. (2003). Resetting parameters in the acquisition of a second language. *ASJU*, 37, 157-202.
- Torrego, E. (1984). On inversion in Spanish and some of its effects. *Linguistic Inquiry*, 15, 103-129.
- Veny, J. (1992). Fronteras y áreas dialectales. In G. Aurrekoetxea & X. Bidegain (arg.), *Nazioarteko Dialektologia Biltzarra. Agiriak (1991, Bilbo) (197-245. orr.)*. Bilbo: Euskaltzaindia. (Iker, 7).
- Wood, J. (2015). *Icelandic morphosyntax and argument structure*. Dordrecht: Springer.
- Wood, J. (2016). How roots do and don't constrain the interpretation of Voice. *Working Papers in Scandinavian Syntax*, 96, 1-25.

4. JON ORTIZ DE URBINA, CURRICULUM VITAE

4.1. Liburuak

- (1989) Ortiz de Urbina, J. *Parameters in the Grammar of Basque*. Dordrecht: Foris.
- (2007) Fernández, B. & Ortiz de Urbina, J. *Hizkuntzari itzulia 80 hizkuntzatan*. Bilbo: UEU.
- (2010) Fernández, B. & Ortiz de Urbina, J. *Datiboa hiztegia*. Bilbo: UPV/EHU.

4.2. Edizio lanak

- (1992) Lakarra, J. A. & Ortiz de Urbina, J. (arg.), *Syntactic Theory and Basque Syntax*. Donostia-San Sebastian: UPV/EHU eta Gipuzkoako Foru Aldundia. (ASJuren Gehigarriak, 27).
- (1993) Hualde, J. I. & Ortiz de Urbina, J. (arg.), *Generative Studies in Basque Linguistics*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- (2003) Hualde, J. I. & Ortiz de Urbina, J. (arg.), *A Grammar of Basque*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- (2016) Fernández, B. & Ortiz de Urbina, J. (arg.), *Microparameters in the grammar of Basque*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- (agertzear) Berro, A., Fernández, B. & Ortiz de Urbina, J. (arg.), *Basque and Romance: Aligning grammars*. Leiden/Boston: Brill.

4.3. Artikuluak eta liburuetako kapituluak

- (1989) Deustuko Hizkuntzalaritza Mintegia. Inkorporazioa perpaus kausatiboetan. In P. Salaburu (arg.), *Sintaxi Teoria eta euskara (87-108. orr.)*. Donostia: UPV/EHU.
- (1991) Ortiz de Urbina, J. & Uribe-Etxebarria, M. Participial predication in Basque. In J. A. Lakarra & I. Ruiz Arzalluz (arg.), *Memoriae L. Mitxelena Magistri Sacrum (993-1012. orr.)*. UPV/EHU eta Gipuzkoako Foru Aldundia. (ASJuren Gehigarriak, 2).
- (1994) Ortiz de Urbina, J. Verb-initial patterns in Basque and Breton. *Lingua*, 94, 125-153.

- (1995) Ortiz de Urbina, J. Datibo komunztaduraren gainean. In R. Gómez & J. A. Lakarra (arg.), *Euskal dialektologiako kongresua* (579-588. orr.). Gipuzkoako Foru Aldundia. (ASJuren Gehigarriak, 28).
- (2002) Ortiz de Urbina, J. Focus of Correction and Remnant Movement in Basque. In X. Artiagoitia, P. Goenaga & J. A. Lakarra (arg.), *Erramu Boneta: Festschrift for Rudolf P.G. de Rijk* (510-524. orr.). Bilbo: UPV/EHU. (ASJuren Gehigarriak, 43).
- (2003a) Ortiz de Urbina, J. Ezezko perpausetako fokoak (galdegaiak eta ukagaiak). In J. M. Makazaga & B. Oyharçabal (arg.), *Euskal gramatikari eta literaturari buruzko ikerketak XXI. mendearen atarian* (343-356. orr.). Bilbo: Euskaltzaindia.
- (2003b) Ortiz de Urbina, J. Periphrastic constructions. In J. I. Hualde & J. Ortiz de Urbina (arg.), *A Grammar of Basque* (284-299. orr.). Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- (2003c) Ortiz de Urbina, J. Semiauxiliary verbs. In J. I. Hualde & J. Ortiz de Urbina (arg.), *A Grammar of Basque* (300-322. orr.). Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- (2003d) Ortiz de Urbina, J. Word order. In J. I. Hualde & J. Ortiz de Urbina (arg.), *A Grammar of Basque* (448-458. orr.). Berlin / New York: Mouton de Gruyter.
- (2003e) Ortiz de Urbina, J. Impersonal clauses. In J. I. Hualde & J. Ortiz de Urbina (arg.), *A Grammar of Basque* (572-591. orr.). Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- (2003f) Ortiz de Urbina, J. Causatives. In J. I. Hualde & J. Ortiz de Urbina (arg.), *A Grammar of Basque* (592-605. orr.). Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- (2003) Etxepare, R. & Ortiz de Urbina, J. Focalization. In J. I. Hualde & J. Ortiz de Urbina (arg.), *A Grammar of Basque* (458-515. orr.). Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- (2003) Hualde, J. I. & Ortiz de Urbina, J. Comparative constructions. J. I. Hualde & J. Ortiz de Urbina (arg.), *A Grammar of Basque* (823-843. orr.). Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- (2006) Ortiz de Urbina, J. Nominalizazioak eta modua: aukera modal bikoitzeko predikatuak. In B. Fernández & I. Laka (arg.), *Andolin gogoan. Essays in honour of Professor Eguzkitza* (725-740. orr.). Bilbo: UPV/EHU.
- (2008) Ortiz de Urbina, J. Aditz inpersonalak. In P. Salaburu, P. Goenaga & I. Sarasola (arg.), *Sareko Euskal Gramatika. Basque Grammar Online (SEG)*. Hemendik hartua: <http://www.ehu.eus/seg/morf/5/12/2/2/>.
- (2009) Fernández, B., Ortiz de Urbina, J. & Landa, J. Komunztadurarik gabeko datiboen gakoez. In R. Etxepare, R. Gomez & J. A. Lakarra (arg.), *Beñat Oihartzabali gorazarre*. ASJU, 43(1-2), 357-380.
- (2010) Ortiz de Urbina, J. *Standard Basque: A Progressive Grammar* (Rudolf P. G. de Rijk) (review). *Anthropological Linguistics*, 51(1), 86-89.
- (2012) Fernández, B. & Ortiz de Urbina, J. Dative (first) complements in Basque. E. Carrilho & B. Fernández (arg.), *Syntactic microvariation in Westmost European Languages. Journal of Portuguese Linguistics (Special Issue)*, 11(1), 83-98.

- (2016) Fernández, B. & Ortiz de Urbina, J. Microparameters in the grammar of Basque: looking back and moving forward. In B. Fernández & J. Ortiz de Urbina (arg.), *Microparameters in the grammar of Basque* (3-13. orr.). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- (2016) Ortiz de Urbina, J. & Fernández, B. Datives in Basque bivalent unergatives. In B. Fernández & J. Ortiz de Urbina (arg.), *Microparameters in the grammar of Basque* (67-93. orr.). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- (agertzear) Ortiz de Urbina, J. Complex causative verbs and causees in Basque (and Romance). A. Berro, B. Fernández & J. Ortiz de Urbina (arg.), *Basque and Romance: Aligning Grammars*. Leiden/Boston: Brill.
- (agertzear) Ortiz de Urbina, J. Word order. In A. Berro, B. Fernández & J. Ortiz de Urbina (arg.), *Basque and Romance: Aligning Grammars*. Leiden/Boston: Brill.

Beatriz Fernández

UPV/EHU

beatriz.fernandezf@ehu.eus

Ane Berro

Deustuko Unibertsitatea

ane.berro@deusto.es